Prof. dr.
Florin Epure

Fostul Schit Arhanghel de la Râmnic

Fostul schit de călugări Arhanghel[1] sau Aranghel, așa cum l-au mai numit localnicii, aflat pe Dealul Priba, la aproximativ cinci kilometri de municipiul Râmnicu Vâlcea, este un străvechi așezământ monastic, care a suferit de-a lungul vremurilor mai multe distrugeri. De aceea, există mai multe etape de refacere și chiar de rectitorire a acestuia[2]. Istoricul Dinu C. Giurescu era de părere că această chinovie a existat de la sfârșitul secolului al XIV-lea sau de la începutul secolului al XV-lea[3].

Cea mai veche atestare documentară a schitului cu hramul „Sfântul Arhanghel Mihail" de la periferia Râmnicului se păstrează într-un hrisov din anul 1490, emis de Vlad Călugărul, domnitorul Țării Românești (1481; 1482–1495), prin care întărea posesiunile asupra locului de vatră și a vecinătăților[4]. Dar schitul exista cu mult timp înainte de emiterea acestui act[5].

O rectitorie a bisericii este cea a lui Stoica vel paharnic. El zidea, la anul 1522, din temelie lăcașul cu hramul „Sfinții Îngeri", așa cum avea să consemneze pisania scrisă mai târziu (la anul 1725), cu ocazia refacerii. În monografia sa, cercetătorul Constanța Badea îl identifică pe Stoica cu Staico, strămoșul vestitului neam oltean al Pârâienilor.[6]

Radu Vodă Paisie întărea și el călugărilor mănăstirii, la 11 decembrie 1535 (7044), posesiunea asupra braniștei din jurul chinoviei, dar și asupra satelor Vlădești, părțile lui Jitian, ale lui Manea și ale fraților lor, cumpărate de la ei de către pârcălabul Oprea și vornicul Radu, pe care le-au donat schitului. Ei au mai dăruit și o vie la Copăcel și satele Bunești, Urluești,

1 Un valoros obiectiv de patrimoniu cultural național, clasat în Lista Monumentelor Istorice încă din anul 1955 (cod 2180, apoi în LMI 1991-1992 (cod 39B0027), LMI 2004 (VL-II-m-B-09596) și LMI 2015 (VL-II-m-B-09596).

2 Arhiva Direcției Județene pentru Cultură Vâlcea, fond *Oficiul Județean al Patrimoniului Cultural Național (OJPCN)*, dos. I, f. 389. N. Stoicescu, *Bibliografia localităților și monumentelor feudale din România*, vol. I, II, Craiova, 1970, p. 539; Ion Popescu-Cilieni, *Biserici, târguri și sate din jud. Vâlcea*, Editura Ramuri, Craiova, 1941, p. 63.

3 Dinu C. Giurescu, *Țara Românească în secolul al XIV-lea și al XV-lea*, Editura Științifică, București, 1973, p. 364.

4 Toma Gheorghe Bulat, „Istoria bisericii oltene", în *Oltenia*, Editura Ramuri, Craiova, 1943, p. 460.

5 Florin Epure, *Râmnicul medieval*, Editura PC Print, Râmnicu Vâlcea, 2025, p. 82.

6 Constanța Badea, Petronela Badea, Mihai Pârâianu, *Pârâienii Valahiei*, Editura Intol Press, Râmnicu Vâlcea, 2017, p. 188.

precum și sălașe de țigani.[7] Acestui lăcaș i-au fost acordate și întărite o serie de bunuri materiale, pe care le-au primit de la ctitorii ei.

Petru cel Tânăr, domnul Țării Românești (1559–1568), întărea, la 5 octombrie 1564, Mănăstirii Arhanghelul, „care este la Râmnic, Olt", satele Urluești și Bunești în urma unor judecăți cu Ianachi stolnicul[8], ca la 8 ianuarie 1567 să i se acorde stăpânirea asupra moșiei din jurul mănăstirii, cu tot hotarul, însă din jos de Vlădești, la Gâlmele, apoi pe culme, până la via lui Silea, dinspre orașul Râmnic[9].

În vremea domniei lui Alexandru al II-lea Mircea (1568–1577), mai exact la 14 iunie 1571, este menționat un conflict provocat de jupâneasa Dumitra, soția răposatului Petru, care revendica zestrea de la tatăl său, Stoica armaș, satul Ulița, cu Mănăstirea Arhanghel și cu morile, moșie agonisită în timpul răposatului voievod Radu cel Bun, însă județul și cei 12 pârgari au venit cu orășenii și au susținut că satul a fost domnesc.[10]

La 8 ianuarie 1624, Alexandru Coconul Voievod (1623–1627) poruncește ca „sfânta mănăstire ce se cheamă Arhanghelul de sus de Râmnic [...] să fie în pace și slobodă de dijma de stupi, de goștini, de oi și de porci și de vinărici [...] pentru că așa au spus egumenul Serafim cum au fost iertați de toți domnii care au fost mai denainte vremi" și mai ales că atunci lăcașul fusese jefuit de unguri, așa cum amintește hrisovul: „[...] Dar când au fost ungurii în țară [...] au prădat mănăstirea de au luat bucatele și au luat cărțile den s[fân]ta mănăstire"[11].

Prin documentele emise la 20 și 30 mai 1624, Alexandru Coconul Voievod confirmă stăpânirea paharnicului Chisar peste toată partea mănăstirii Arhanghel de pe apa Râmnicului, din câmp, din pădure, din apă, din vatra satului, cu tot hotarul care a fost al mănăstirii Arhanghel în zilele lui Radu Voievod[12] și toate proprietățile de cumpărătoare, în care sunt incluse și o ocină din Copăcel, și toată partea din Copăcel ce fusese a lui Chisar din Sărăcinești.[13] Este amintit schimbul dintre Chisar din Sărăcinești, nepotul lui Anghel comis, și Chisar paharnic din Ruda cu privire la partea Arhanghelului din satul Copăcel și partea din Mihăiești a celui din urmă.[14]

Preacuviosul părinte Partenie, starețul schitului Arhanghel, apare ca martor într-un act de danie din 20 martie 1645, precum și în 15 mai 1654.[15]

Prin scrisoarea din 14 iunie 1667, Radu Vodă Leon îi cere Preasfințitului Ignatie, episcopului Râmnicului, să nu schimbe dreptul boierilor Pârâieni de a numi egumeni la mănăstirea Arhanghel, „fondațiunea lor"[16]. Din cuprinsul acestui document vedem că strămoșii acestui neam boieresc fuseseră ctitori ai acestui așezământ monastic. Plângerea la Vodă o făcuse Calotă, postelnicul din Pârâieni, cu feciorul său Barbu căpitanul și cu feciorul Danciului postelnic. Ei afirmă că „mănăstirea lor Arhangheli, pomana lor de la moși, de la strămoși, miluită

7 *Documenta Romaniae Historica (DRH)*, Seria B, „Țara Românească", vol. III (1526-1535), Editura Academiei Române, București, 1975, pp. 360-362.

8 *DRH*, B, V (1551-1565), pp. 340-341.

9 *DRH*, B, VI, pp. 25-26.

10 *DRH*, B, VII (1571-1575), pp. 52-53.

11 *Documentele Istorice ale României (DIR)*, B, „Țara Românească", XVII, IV, pp. 366-367.

12 Maria Soveja, Doica Duca Tinculescu, Reghina Dragomir, *Catalogul documentelor Țării Românești din Arhivele Statului*, vol. II, doc. 1176, București, 1974, p. 598.

13 *Arhivele Naționale București* (*ANB*), Episcopia Râmnicului, LIX, 15 și LIX, 14.

14 Doina Duca Tinculescu, Marcel Dumitru Ciucă, *Catalogul documentelor Țării Românești din Arhivele Statului*, vol. III, doc. 352, București, 1978, p. 182.

15 *Catalogul documentelor Țării Românești*, VI, p. 73.

16 Toma Gheorghe Bulat, *Contribuțiuni documentare la istoria Olteniei, secolul XVI, XVII și XVIII*, Râmnicul Vâlcea, Tipografia „Viitorul Vâlcei", 1925, pp. 114-115.

tot cu bucatele lor, iar când au fost acum întâmplându-se de au murit egumenul au trimis de le-au luat tot ce s-au aflat acolo, și acel egumen ce l-ai pus, ce au mai rămas, tot răsăpește și pustiește acea pomană." Domnul le poruncește ca să le dea pace și să fie tot cum a fost și mai înainte vreme[17].

În anul 1679, schitul Arhanghel primește vinăriciul de la Vlădești printr-un hrisov domnesc de la Șerban Vodă Cantacuzino[18].

La 20 septembrie 1717, schitul va fi închinat Patriarhiei din Alexandria[19], fiind administrat de metocul Segarcea (jud. Dolj), iar ulterior, ambele lăcașuri devin metocuri ale Mănăstirii Stănești și vor rămâne astfel până la secularizarea averilor mănăstirești (1863). Dania este întărită printr-o scrisoare a Mariei Băneasa[20], soția răposatului Barbu Milescu (Pârâianu) vel ban, din 28 septembrie 1717, adresată Patriarhului Samuil. Proprietara arată că „împreună cu ginerele meu, Dositeu monah, feciorul Cornii Brăiloiu vel ban, ce l-au chemat mirenește Dumitrașcu, și cu nepotul meu Toma, fiul său, din bun cuget fiind îndemnați, viind Sfinția Sa, părintele Patriarhul chir Samuil, și având multă evlavie către Sfinția Sa, și știind sfințitul și apostolicescul Scaun al Patriarhiei Alexandriei, mai mult decât altele, este lipsit și scăpătat, neavând ajutoare multe aici, în țară, am binevoit și am hotărât a închina acestui sfânt Scaun al Alexandriei mănăstirea noastră ot sud Vâlcea, ce să cheamă Arhanghel, unde ieste hramul praznicului Sfinților Arhangheli Mihail si Gavriil, cu toate moșiile, morile, viile, țiganii, rumânii și alte venituri cât ar avea, de la mult până la puțin, precum cuprinde și dovedesc cărțile și hrisoavele mănăstirii, care toate s-au dat în sama Sfințiii Sale Patriarhului chir Samuil, ca să fie pentru hrana si buna chivernisala Scaunului Alexandrii si pentru vecinica pomenire a răposaților moșilor noștri și ctitori Pârâieni pentru spăsenia sufletelor noastre, rugându-ne Preasfințitului Patriarhu carele va fi după vremi să ia osteneala în toți anii, în zioa sfinților Arhangheli, să facă o sfântă liturghie, oriunde să va afla, să pomenească răposatele sufletele vechilor ctitori și ale noastre, care din temelie o am zidit și am înzestrat această sfântă mănăstire. Și iar ne rugăm pentru sfânta mănăstire ca să dea poruncă, ca igumenul cel ce va fi după vremi să aibă grijă a drege cele ce vor fi trebuincioase ale mănăstirii, iar să nu lase sfânta mănăstire să să strice, a schimba ceva de ale mănăstirii. Drept aceia am dat această a noastră adevărată

17 Toma Gheorghe Bulat, *op. cit.*, pp. 114-115.

18 Nicolae Dobrescu, I*storia Bisericii Române din Oltenia în timpul ocupației austriece*, Institutul de Arte Grafice „Carol Göbl", București, 1906, p. 260.

19 Ion I. Șucu, *Actele Secției Bunuri Publice - București: Mănăstirile Văcărești, Valea, Vieroș, Viforâta, Zamfira, Zlătari*, Direcțiunea Generală a Arhivelor Statului, Indice cronologic 23, doc. 271, București, 1952, p. 112.

20 Maria Băneasa, soția lui Barbu Milescu Pârăianul, marele ban al Craiovei, era fiica lui Pană Filipescul, mare spătar, soră cu Matei stolnicul și Constantin căpitan Filipescu. Portretul ei este pictat la biserica „Adormirea Maicii Domnului" din cartierul Vădeni, mun. Târgu Jiu (cf. Badea C., Badea P., Pârâianu M., *op. cit.*, p. 94).

scrisoare în sfințita mână a Preasfințitului Patriarhului chir Samuil, ca să o aibă a ținea și a stăpâni această sfântă mănăstire ce scrie sus, cu toate ale ei, cu bună pace, de către tot neamul nostru și al ctitorilor. Așijderea și din ctitori, care de acum înainte s-ar trage, să nu fie nimic volnic a lua din sfânta mănăstire, au mult ori puțin. Iar care ar lua, să aibă a da sama la înfricoșatul județ, și sfinții îngeri să-i stea pârâși. Și, pentru adevărata credință, întărit-am această scrisoare cu iscăliturile și pecețile noastre, ca să să crează, fiind și alte cinstite obraze mărturii, carii să vor iscăli mai jos. Sept[embrie], 28, leat 7226 [1717]"[21].

La 11 noiembrie 1722, între mănăstirea Govora și schitul Arhanghelul s-a iscat un conflict legat de vadul de moară al apei Râmnicului de Sus, unde se afla moara Erbășiei[22]. În anul 1723, printr-un zapis, arhimandritul Petronie al Segarcei mărturisește că a purtat a doua oară judecată cu Bratul vătaf, nepotul episcopului din Râmnic, privind același vad de moară, pe care îl considerase drept proprietate a mănăstirii Arhanghel[23].

Din cauza stării de ruinare, biserica a fost rezidită din temelie în anul 1725 de către arhimandritul Petronie de la Segarcea și Gherman, starețul schitului, pe temelia vechii ctitorii. În urma rectitoririi, s-a montat în pridvor o pisanie săpată în piatră, cu următorul text: „Această sfântă și dumnezeiască biserică ce să chiamă Arhanghel, unde să prăznuiaște hramul Sfinților Îngeri, care din temelie a fost zidită de jupan Stoica vel păh[arnic] leat 7030 [1522] și fiind veche s-au surpat. Iar acum, în zilele chesariceștii împărății s-au apucat chir Petronie arhimandrit ot Șăgarcea și cu egumen Gherman ot Arhanghel de au făcut-o cu cheltuiala lor, să fie lor pomană în veci, în septembrie 24 d[ăni] l[ea]t 7234[1725]"[24].

Căpitanul austriacFriedrich Schwantz von Springfels amintește, printre mănăstirile de călugări din Oltenia, schitul Arhanghel[25]. Un alt izvor istoric austriac, datat la 10 iunie 1731, cunoscut drept „Catagrafia latină", în care sunt înregistrate date istorice privind cele 40 de mănăstiri și schituri din Oltenia, menționează schitul Arhanghel, trecut în rândul capelelor de călugări[26].

La 26 martie 1733, apare într-un document ca scriitor și martor un anume „popa Dumitru din Aranghel"[27].

---

21 Toma Gheorghe Bulat, *Documente cu privire la Oltenia*, în „Revista istorică", An XI, nr. 10-12, octombrie-decembrie 1925, II, pp. 309-310.

22 Gherasim Cristea, episcopul Râmnicului, *Istoria mănăstirii Govora*, Editura Sfintei Episcopii a Râmnicului, Râmnicu Vâlcea, 1995, p. 47.

23 Nicolae Bănică-Ologu, *Veacul de aur al Râmnicului*, Editura Oscar Print, București, 2000, p. 105.

24 *Inscripții medievale și din epoca modernă a României. Județul istoric Vâlcea (sec. XIV-1848)*, Editura Academiei Române, București, 2005, pp. 785-786.

25 Friedrich Schwantz, „Descrierea Olteniei (1720-1723)", în *Călători străini despre țările române*, vol. IX, Editura Academiei Române, București, 1980, p. 65.

26 SJANS, Colecția Brukenthal, cota L 15/210.

27 SJVAN, DI, XXVI/1.

În anul 1747, având în vedere furturile masive de lemne, a fost necesar să se numească un pădurar la schitul Arhanghel[28], iar la 8 ianuarie 1767, să se dea o întărire domnească pentru moșia din jurul schitului Arhanghel[29]. Un prim inventar datează din 27 mai 1789, atunci când se întocmește „foița de bunurile mișcătoare și nemișcătoare" ale schitului[30].

Între anii 1811–1817, biserica schitului a fost rezidită de către arhimandritul Sofronie Zlătăreanul[31], „cu ajutorul material al lui Hagi Enuș [Ene Nanu], negustor aromân din Craiova, care a înălțat și biserica Hagi Enuș din cetatea Băniei, ctitorită de fratele său Nicolae la 1800"[32].

Pisania ce se afla în trecut la schit avea următorul text: „Ziditu-s-au această sfântă și dumnezeiască biserică întru hramu sfinților Îngeri Mihail și Gavriil, dă robul lui Dumnezeu, Sofronie arhiiemandritu pentru a sfinții sale vecinică pomenire; la leat 7325[1816/1817]"[33]. Pictura bisericii, realizată de Ilie zugravul, face parte tot din această etapă de rectitorire, fiind datată cu anul 1811. În tabloul votiv, aflat în pronaos, sunt pictați, în veșminte de arnăuți din Grecia, Athanasie Tașu sin Zaharia, fratele lui Ene, grecin, Polihronie serdar, fratele grecilor machedoneni (pe peretele de sud, vest și nord); Hagi Enuș sin Costea Petruși cu frații lui din satul Negades (Grecia), „au zâdit acest[...]; leat 1811"; Sofronie arhimandrit de la Zlătari; Stoica paharnic (pe peretele de vest); jupan Iiane sin Zaharia; Zaharia, tatăl lui Iiane (pe latura de nord)[34].

La exterior, pe latura de nord a pridvorului, sunt zugrăviți Hristea Athanasiu, Athanasie Tașu sin Zaharia, fratele lui Ene, grecin, „ostenitori ai sfintei biserici". În partea inferioară portelor se află semnătura pictorului: Ilie Zugrav[35].

Schitul Arhanghel a avut în trecut și robi țigani, care, la 7 noiembrie 1832, s-au plâns de abuzurile îndurate din partea arendașilor.[36] Totodată, clăcașii mănăstirii solicitau „să nu ni se mai impună arendași ciocoi, de care suntem sătui până în gât"[37].

Aplicarea defectuoasă a reformei agrare a generat numeroase reclamații și contestații din partea țăranilor din Arhanghel. În anul 1871, s-a realizat delimitarea proprietăților cedate foștilor clăcași de terenurile ce aparțineau satului, anterior aflate în posesia mănăstirii Arhanghel. În 1875, din cauza neachitării taxelor de arendare, au fost emise ordine de poprire și confiscare a moșiilor. Pentru clarificarea situației funciare, în anul 1869, au fost întocmite planuri cadastrale de către inginerii Ion Abagiu și Anton Daschievici[38].

Așezământul monastic aflat la marginea Râmnicului apare în diverse note sau rapoarte înaintate către Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice. Aflat în inspecție la monumentele istorice, scriitorul Ioan Slavici nota următoarele: „Această biserică este așezată în o groapă de tot înfundată deasupra Râmnicului Vâlcii, însă la un loc de altfel plăcut, cale de un ceas de la Râmnic, pe valea Zăvoiului în sus, în dreptul satului Vlădeștii de sus [...]. Deși ca stil fără valoare, este intere-

28 Ion. I. Șucu, *op. cit.*, p. 225, nr. 490.

29 *Ibidem*, p. 144.

30 *Ibidem*, p. 167.

31 Ion Donat, „Fundațiile religioase ale Olteniei", în *Arhivele Olteniei*, XV, 1936, pp. 14-16.

32 Dumitru Bălașa, „Istoricul Mînăstirii Aranghel - Vâlcea", în *Îndrumătorul eparhial al Episcopiei Râmnicului*, nr. 5-6, 1949, p. 24.

33 Constantin Bălan, *op. cit.*, p. 786.

34 *Ibidem*, p. 787.

35 *Ibidem*.

36 Ion. I. Șucu, *op. cit.*, doc. 875, p. 185; Corneliu Tamaș, P. Bardașu, S. Purece, *Prefectura județului Vâlcea*, București, 1977, doc. 856, p. 125.

37 Ion. I. Șucu, *op. cit.*, doc. 856, p. 185; C. Tamaș, doc. 1064, p. 156; doc. 1563, p. 232.

38 *Ibidem*,doc. 945, p. 74; doc. 1294, p. 225, doc. 713, p. 134; doc. 1667, p. 282.

sant obiect de studiu tocmai prin aceea că este primitivă în toate privințele; deosebita luare aminte i se cuvine mai ales tâmplei, care este un adevărat model de lucrare primitivă și cu toate acestea unitară"[39].

Alexandru Odobescu, însoțit de pictorul Henry Trenk, vizitează la 26 iulie 1860 Schitul Arhanghel. „Mănăstirile grecești ce am vizitat și care sunt patru la număr (printre ele, și Arhanghelul), am găsit mai multe ruini și pustietate și abia un preot de sta străin de administrația mănăstirilor[40].

În anul 1861, la intrarea în curtea bisericii, s-a construit o clopotniță încadrată de brazi. Pe ea au fost gravate numele ctitorilor: „Dragomir, Ioan și Paraschiva, Mihail și Teodor, 1861." O altă reparație o face îngrijitorul mănăstirii, la 1881, după ce biserica lui Sofronie fusese avariată de un cutremur[41].

La 23 aprilie 1884, vedem că biserica este de mir, ca filială a bisericii „Toți Sfinții" din Râmnicu Vâlcea[42], deservind satele Arhanghel, Priba, Buda și Poenari, având 17 pogoane de pământ, conform legii rurale[43]. În anul 1894, biserica a fost reparată din nou, ocazie cu care s-a renovat și pictura. Slujba de sfințire s-a făcut la 8 noiembrie. Atunci s-a montat și o pisanie, pe care stă scris: „Ajutând D[umne]zeu s-a restaurat zugrăveala bisericii Sf. Voivozi Mihael și Gavril prin mijloacele oferite de Guvern și următori enorieși ai acestei Biserici: Preotul Gheorghe, George Beldiman, I-iul stăruitor, Nicolae Stoiculete, Gr. Beldiman, N. Beldiman, Niță Marinescu, Gg. Stoiculete, I. Stoiculete, Ion Beldiman, Iancu Niță, Cost. Răduț, Ion al Neacși și alți pentru mântuire[a] lor și a rudeniilor lor, vii și reposați. Târnosirea s-a săvârșit în ziua de 8 Noembrie 1894, cu binecuvântarea Prea Sf: sale P[ărintelui] Episcop al Eparhiei Rîmnicu Noul Severin D:D: Ghenadie Enăceanu. Zugravi: Toma Cristescu și Ilie Dumitrescu c. Costești"[44].

C. Daniilescu ne spune în articolul său că „biserica e micuță, cu zugrăvelile întunecate și înainte de 1864 a fost schit al mănăstirii Cozia, care era stăpâna pădurilor Statului dimprejurul, susul și răsăritul bisericii, cum și al proprietăților locuitorilor arhangheleni, ai cărora mulți moși au fost robi ai mănăstirii, împroprietăriți apoi la 1864[45].

Biserica „Sfinții Îngeri (Arhanghelul)" din Râmnicu Vâlcea apare în „Anuarul" din anul 1909, fiind trecută la categoria A – „Parohii urbane" ale Eparhiei Râmnicului – Noul Severin, ca biserică de zid, construită la anul 1764, fiind filială a Bisericii „Toți Sfinții" din oraș[46].

În Anuarul de la 1925, biserica „Sfinții Îngeri" din satul Arhanghelul este menționată ca făcând parte din Parohia „Toți Sfinții", o biserică „construită din zid la anul 1726 și refăcută la anul 1811 și 1894", fără casă parohială și fără teren arabil. Parohia, care înglobează 430 de familii creștine, include trei biserici: „Toți Sfinții", „Cuvioasa Paraschiva" și „Sfinții Îngeri" (Arhanghel), preot paroh fiind Dumitru G. Popescu.[47]

39 Constantin Mateescu, *Memoria Rîmnicului*, Editura Sport Turism, București, 1979 p. 126. Apud. Ion Slavici, George Mandrea, „Monumente naționale – Raporturi de la comisiunile întocmite pentru cercetarea lor" (Partea I și Partea a II-a), București, Tipografia statului, 1881, p. 332.

40 Alexandru Odobescu, *Note de călătorie*, Editura Sport Turism, București, 1981, p. 74.

41 Ion Donat, *op. cit.*, p. 14. Probabil, cutremurul din 3 octombrie 1880.

42 Din anul 1931, devine parohie.

43 Nicolae Angelescu, *Plimbări și mici excursii în Râmnicu Vâlcei*, Râmnicu Vâlcea, Editura Bibliostar, 2014, p. 152.

44 Constantin Daniilescu, „Inscripțiile bisericii din cătunul Arhanghel din R-Vîlcii", în *Naționalul Vâlcii*, nr. 81-82, 1934, p. 81.

45 *Ibidem*.

46 *Anuar pe anul 1909*, Tipografia cărților Bisericești, București, 1909, p. 152.

47 Vartolomeu Stănescu, *Anuarul Eparhiei Râmnicului – Noul Severin pe anii 1921-1925*, Tipografiile Române Unite, București, 1925, p. 496.

La fostul Schit Arhanghel din Râmnicu Vâlcea, pe lângă activitatea religioasă, se desfășura și o importantă lucrare de instruire. Aici se învăța citirea și scrierea în slavonă, limba de cult și de cancelarie a Țărilor Române până târziu în secolul al XVIII-lea, precum și greaca, limba învățaților și a administrației ecleziastice din epocă. Schitul funcționa, astfel, ca un mic centru de cultură locală, unde tinerii învățau nu doar liturghia, ci și elemente de alfabetizare, necesare comunității.

În chiliile schitului, erau formați diecii, adică tinerii care urmau să slujească drept notari ai satelor din jur. Diecii redactau acte de proprietate, zapisuri, mărturii și diferite documente oficiale, fiind indispensabili într-o vreme în care puțini oameni știau carte.

Astfel, Schitul Arhanghel nu era doar un loc de rugăciune, ci și un centru de alfabetizare și formare administrativă, contribuind la păstrarea limbii de cult, la circulația culturii și la buna funcționare a comunităților de pe valea Oltului.

Edificiul a mai beneficiat de lucrări de reparație în anii 1921, 1925 și 1940, acestea din urmă fiind efectuate după marele cutremur din 10 noiembrie 1940, cel mai puternic din secolul al XX-lea din România. În anul 1935, pictura a fost supusă unei operațiuni de curățare.

În septembrie 1990, biserica a fost supusă unor reparații capitale și resfințită de Preasfințitul Gherasim, Episcopul Râmnicului.

La altarul bisericii de mir cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil" au slujit preoți precum: Mihail Marian, Gheorghe Dimitriu, Ioan Călin. De 23 de ani, preotul paroh Emilian Părăușeanu este cel care conduce comunitatea bisericii, oferind îndrumare spirituală și sprijin, implicându-se totodată în viața credincioșilor.

Județul nostru își conservă cu grijă bogata tradiție religioasă, care se întinde pe parcursul a peste șapte secole, lăsând în urmă creații de o valoare culturală și spirituală incontestabilă, ce au transformat această moștenire într-o adevărată „marcă identitară" a Vâlcii. În acest context de recunoaștere a patrimoniului spiritual, Înaltpreasfințitul Părinte Varsanufie, Arhiepiscopul Râmnicului, a reactivat această veche vatră monahală, redând comunității din prezent și generațiilor viitoare valoarea sa autentică.